

ÜHINEMISLEPINGU SELETUSKIRI

Ühinemislepingu õiguslik alus: kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 22 lõike 1 punkt 10, Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse § 9¹, kohaliku omavalitsuse üksuste ühinemise soodustamise seadus ja Rõuge Vallavolikogu ettepanek Haanja Vallavolikogule, Misso Vallavolikogule ja Varstu Vallavolikogule algatada haldusterritoriaalse korralduse muutmine ja ühinemisläbirääkimised (Rõuge Vallavolikogu 27.04.2016. a otsus nr 22) ja Haanja Vallavolikogu (26.05.2016. a otsus nr 11), Misso Vallavolikogu (19.05.2016. a otsus nr 1-3/21), Varstu Vallavolikogu (10.05.2016. a otsus nr 14) otsused ühinemisläbirääkimistega nõustumise kohta ning Mõniste Vallavolikogu 12.07.2016 otsusega nr 1-1.3/23 tehtud ettepanek Haanja Vallavolikogule, Misso Vallavolikogule, Rõuge Vallavolikogule ja Varstu Vallavolikogule algatada haldusterritoriaalse korralduse muutmine ja ühinemisläbirääkimised ning Haanja Vallavolikogu (11.08.2016 otsus nr 31), Misso Vallavolikogu (18.08.2016 otsus nr 1-3/28), Rõuge Vallavolikogu (08.08.2016 otsus nr 43) ja Varstu Vallavolikogu (23.08.2016) otsused ühinemisläbirääkimistega nõustumise kohta.

Vastavalt Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse § 9¹ lg 2 p 1 lisatakse ühinemislepingule seletuskiri, milles peab olema märgitud haldusterritoriaalse korralduse muutmise **vajaduse põhjendus, territooriumi suurus (pindala) ja alaliste elanike arv.**

1. Haldusterritoriaalse korralduse muutmise vajaduse põhjendus

Haanja valla, Misso valla, Mõniste valla, Rõuge valla ja Varstu valla ühinemisel tekkinud uus omavalitsus moodustab loogilise ja hoomatava territoriaalse terviku, kus on tasakaalus inimasustus, tööstuspiirkonnad, põllumaad ja looduslad. Ühinemine võimaldab tagada kogu piirkonna tervikliku ja tasakaalustatud arengu ning ühtse juhtimise.

Ühendvald jääb suures osas Haanja kõrgustikule ja moodustab tervikliku loodusturismi sihtkoha. Rõuge, Haanja ja Varstu vald asuvad endise Rõuge kihelkonna alal, Mõniste vald endise Hargla kihelkonna alal. Endise Vastseliina kihelkonna lõunapoolsed alad moodustavad Misso valla tuumiku, viimase alla kuulub ka Luhamaa ümbrus.

Ühinevate valdade keskus on Ühinemisel tekib enam kui 5900 elanikuga omavalitsus, millel on head eeldused majanduslikuks toimetulekuks ja kaasaegse juhtimise rakendamiseks. Ühinemine võimaldab parandada omavalitsuse elanike elukvaliteeti, suuremas omavalitsuses on võimalik osutada rohkem erinevaid teenuseid. Tekib võimalus palgata uute valdkondade spetsialiste ning osta sisse ühekordset tippkompetentsi. Teenuste kättesaadavus tagatakse senistes vallakeskustes. Ühinevate valdade olulisimad objektid on korrastatud ja hästitoimivad. Puuduvad märkimisväärsed arengutaseme erinevused.

Eelarvete liitmine loob mastaabiefekti ja parandab oluliselt projektide omafinantseerimise võimekust, suurem eelarve võimaldab paremini maandada finantsriske.

2. Territooriumi suurus ja alaliste elanike arv

Ühinemisel tulemusel moodustuva uue omavalitsusüksuse pindala on **969,25 km²** ja elanike arv 5913 (rahvastikuregistri andmed seisuga 01.01.2016). Andmed ühinevate valdade pindala ja rahvaarvu kohta on esitatud tabelis 1.

Tabel 1. Ühinevate valdade pindala ja rahvaarv

<i>Vald</i>	<i>Pindala, km²</i>	<i>Rahvaarv</i>	<i>Elanikke 1 km²</i>
Haanja	170	1107	6,5
Misso	188,59	645	3,4
Mõniste	176,34	873	4,95
Rõuge	263,7	2213	8,39
Varstu	170,62	1075	6,3
Kokku	969,25	5913	6,1

Ühinevate omavalitsuse rahvastikunäitajad (seisuga 01.01.2016) on esitatud tabelis 2. Ühinemise tulemusel moodustatava omavalitsuse rahvaarv on **5913**.

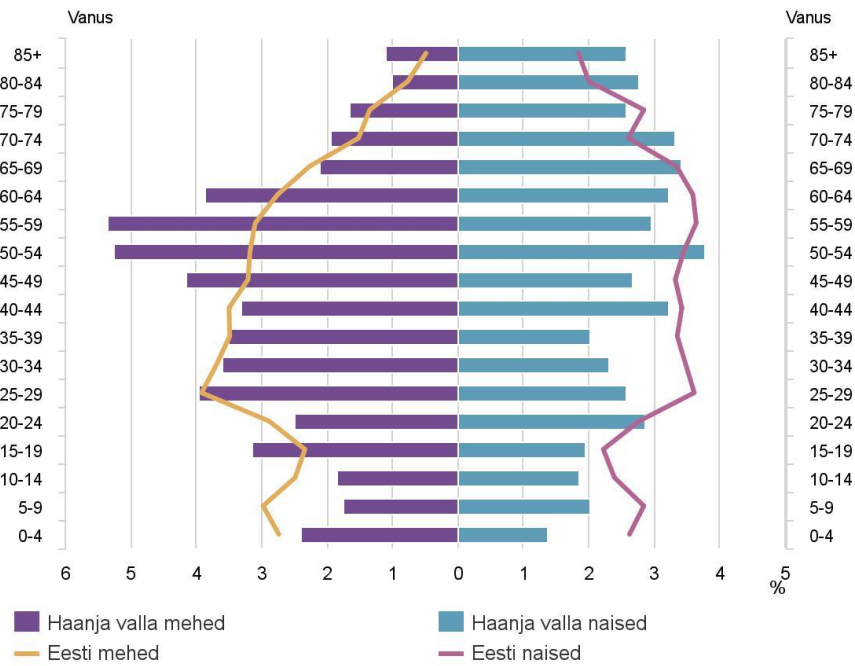
Tabel 2. Ühinemispiirkonna rahvastikunäitajad

<i>KOV/vanuserühm (arv ja osakaal)</i>	<i>0-6</i>	<i>7-18</i>	<i>19-64</i>	<i>65+</i>	<i>KOKKU 01.01.2016 (01.01.2015 rahvaarv)</i>
Haanja vald	53 (4,8%)	110 (9,9%)	675 (61%)	269 (24,3%)	1107 (1105)
Misso vald	17 (2,6%)	38 (5,9%)	424 (65,7%)	166 (25,7%)	645 (676)
Mõniste vald	37 (4,2%)	83 (9,5%)	546 (62,5%)	207 (23,7%)	873 (900)
Rõuge vald	128 (5,8%)	256 (11,6%)	1387 (62,7%)	442 (19,9%)	2213 (2231)
Varstu vald	44 (4,1%)	110 (10,2%)	686 (63,8%)	235 (21,9%)	1075 (1115)

Täpsemat rahvastiku soolis-vanuselist struktuuri kajastavad Haanja valla, Misso valla, Mõniste valla, Rõuge valla ja Varstu valla rahvastikupüramiidid (joonised 1-5, koostatud 01.01.2016 Statistikaameti andmestiku põhjal).

Joonis 1. Haanja valla rahvastikupüramiid

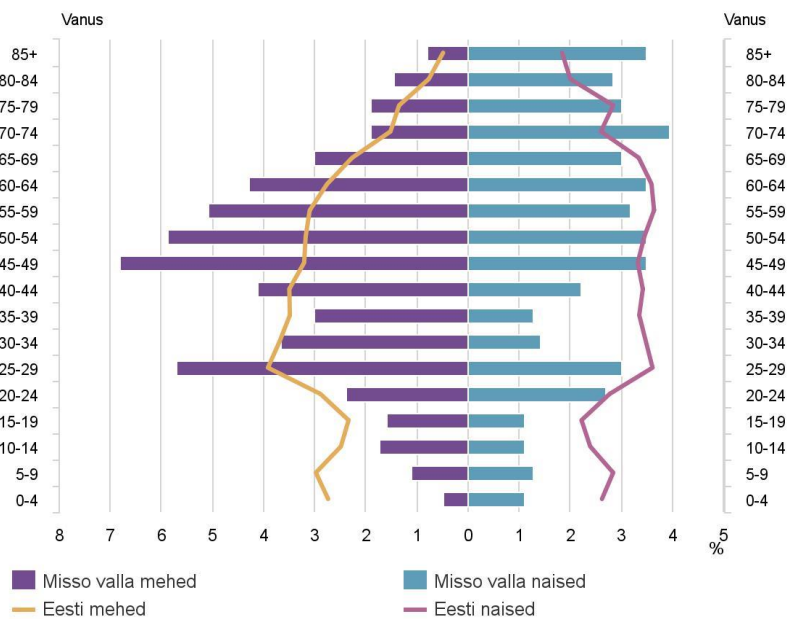
Haanja valla rahvastikupüramiid, 1. jaanuar 2016

Allikas: Statistikaamet

Joonis 2. Misso valla rahvastikupüramiid

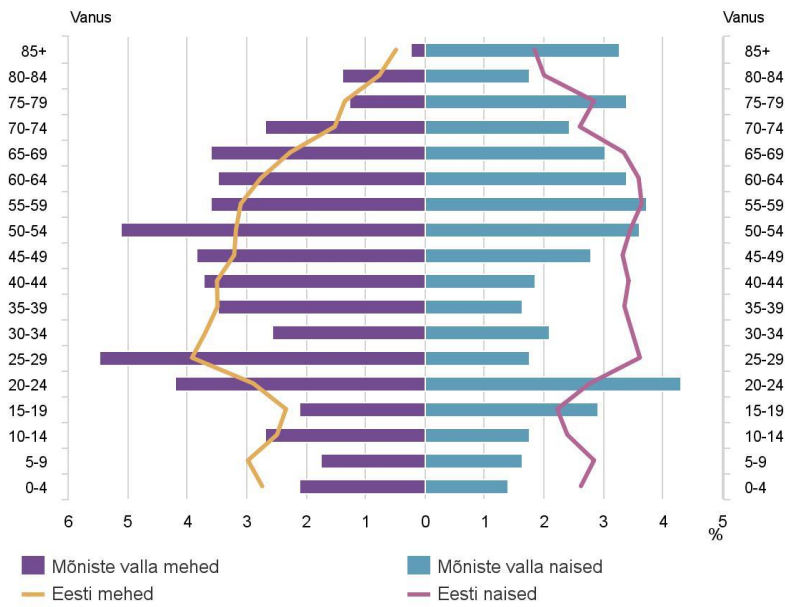
Misso valla rahvastikupüramiid, 1. jaanuar 2016

Allikas: Statistikaamet

Joonis 3. Mõniste valla rahvastikupüramiid

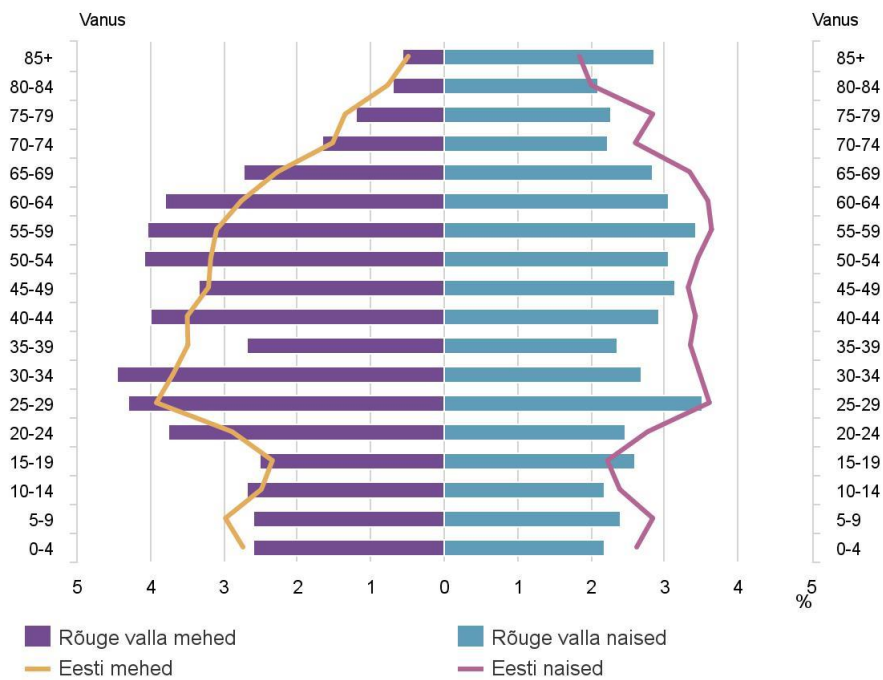
Mõniste valla rahvastikupüramiid, 1. jaanuar 2016

Allikas: Statistikaamet

Joonis 4. Rõuge valla rahvastikupüramiid

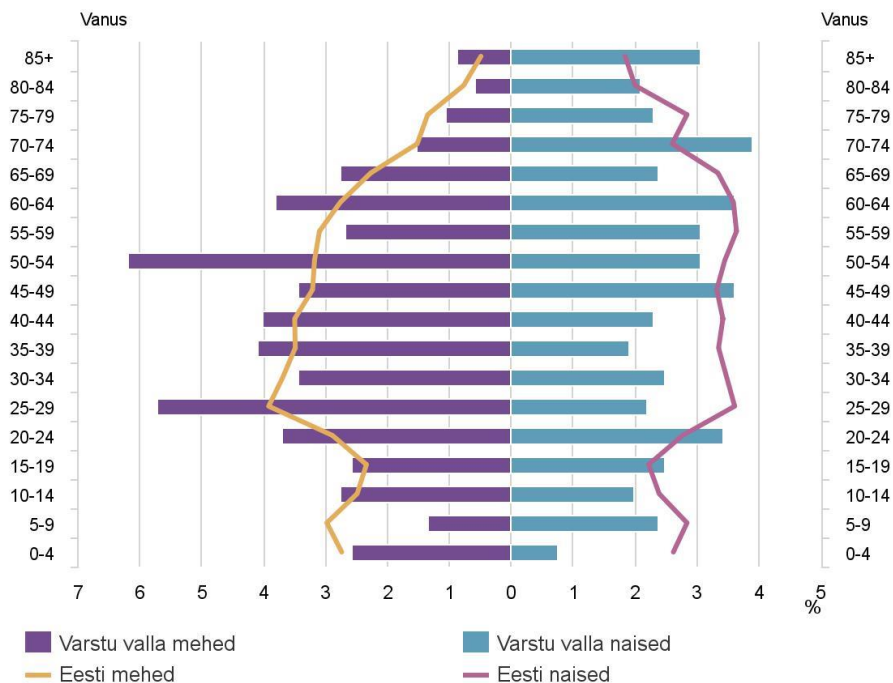
Rõuge valla rahvastikupüramiid, 1. jaanuar 2016

Allikas: Statistikaamet

Joonis 5. Varstu valla rahvastikupüramiid

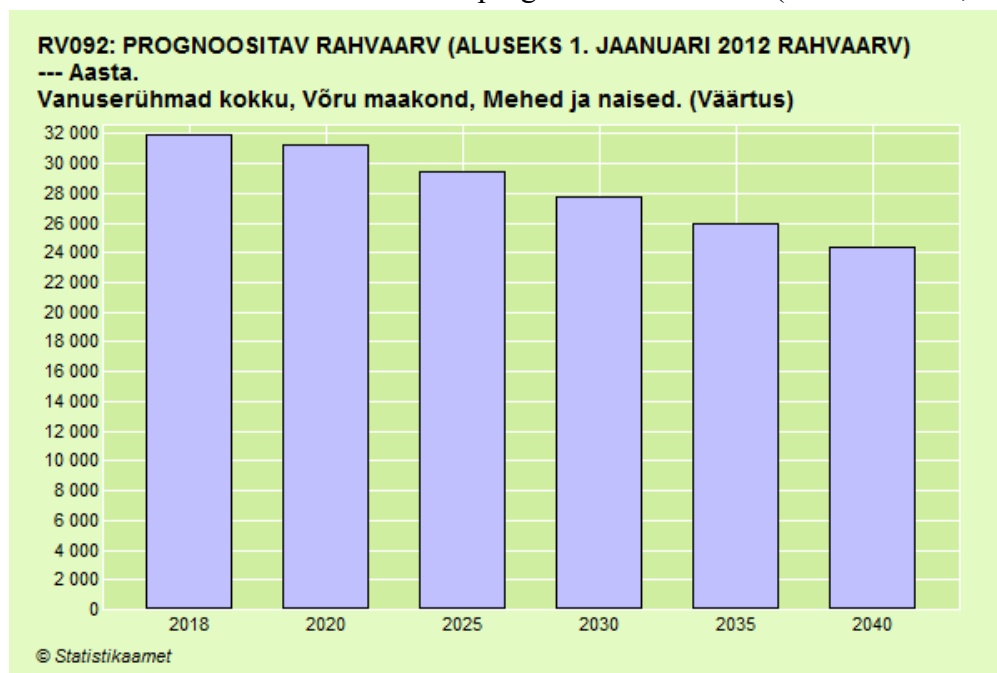
Varstu valla rahvastikupüramiid, 1. jaanuar 2016

Allikas: Statistikaamet

Perioodil 2010-2016 on valdades rahvaarv vähenenud. Võrreldes 2010. aastaga on Haanja vallas rahvaarv vähenenud 6,3%, Misso vallas 17,2%, Mõniste vallas 14,5%, Rõuge vallas 3,1% ja Varstu vallas 14,1%. Samas Haanja vallas rahvaarv 2015. a tõusis võrreldes 2014. aastaga ja Rõuge vallas 2013. a rahvaarv tõusis võrreldes 2012. aastaga. Pikaajalise Statistikaameti rahvastikuprognosi järgi on Võru maakonna rahvastikutrend kahanev.

Joonis 6. Võru maakonna rahvastikuprognos aastani 2040 (statistikaamet, 2014).

© Statistikaamet